23 en 24 aug. 08	Vogelfestival Oostvaardersplassen.
01-09-2008	Ledencontactvergadering, locatie De Witte Bergen (Landal Green Parks). Lezing Rijkswaterstaat.
20-09-2008	Heidezuivering.

Jeugdagenda
2008

23 augustus	Eendenkooi Haasjes. Vertrek per fiets om 13.00 uur vanaf het marktplein in Staphorst.
20 september	Heidezuivering. Plaats en tijd wordt nog bekend gemaakt.
25 oktober	Excursie paddestoelen door Jan van Marle. Inforuimte 14.00 uur.
22 november	Boswachter Johan Dammers over wat er zoal in het bos leeft. Bij goed weer een excursie door het bos. Aanvang 14.00 uur

2009

17 januari:	Presentatie foto's e.d. van het afgelopen jaar door de oudere jeugd. Uitreiking nieuwe programma's en iets lekkers.

Uiterste datum voor het inleveren van kopij:

4 september - 6 november

JEUGD-

HOEKJE

Ook dit jaar kregen wij een uitnodiging van de fam Roorda om op maandag 9 juni bij het uilen ringen aanwezig te zijn.
Jan Huls, vorig jaar nog assistent van Jacob Mussche, ging de kerkuilen ringen, maar eerst moesten ze gehaald worden. Jan klom de ladder op met zijn boodschappentasje en wij zaten in spanning te wachten; hoeveel uiltjes zullen het zijn en zullen ze al groot zijn.
Op 26 mei had Jan gekeken en toen zaten er vijf in het nest, maar helaas toen het tasje open ging zaten er nog drie in.
Drie grote jonge kerkuilen en bijna vliegklaar. Volgens Jan nog net op tijd, anders waren ze zonder ring weggevlogen.

Op een boerenwagen, zodat iedereen het goed kon zien werden de kerkuiltjes geringd en daarna werden ze door jong en oud vastgehouden en vertroeteld.
Hierna bracht Jan ze weer terug naar hun warme nest en wij kregen nog een rondleiding van Jaap Roorda naar de dassenburcht en door de stallen.
Tot slot dronken we koffie en limonade met een heerlijke plak koek of cake
En met een tot het volgende jaar maar weer keerden we huiswaarts.

Uitstapje naar Orvelte

Op zaterdag 14 juni vertrokken wij vanaf het marktplein in Staphorst met 27 kinderen in de bus richting Orvelte.
Vanaf het Veldstudiecentrum aan de rand van Orvelte hadden wij een wandelpuzzeltocht uitgezet.
De tocht ging door het bos, over de heide, langs de es en bij de schaapskooi kwamen wij het oude dorpje Orvelte binnen.
Onderweg moesten er allerlei vragen en opdrachten gemaakt worden. Ook gingen we even van de route af om “het houten pad van Theodoor”te lopen.
Theodoor is een varkentje dat graag iets meer van de wereld wil zien en allerlei avonturen beleefd. Het is een avontuurlijke speelroute en een mooie onderbreking van onze speurtocht.
Nadat we allemaal in Orvelte waren gearriveerd gingen we naar de bus voor onze lunch, want het was inmiddels half één. Hierna kregen alle kinderen een combikaart, waarmee ze in verschillende gebouwen konden kijken en demonstraties bij konden wonen, bv. Klompen maken, glas blazen, kaas maken, houtzagerij, smederij enz. Verder was er een kinderboerderij en speeltuin en kon men op een veldje boerengolf spelen.
Het was eigenlijk allemaal teveel voor een middag en veel kinderen wilden dan ook graag nog een keertje terug naar Orvelte. Misschien een tip voor in de vakantie, de kinderen weten nu de weg.
Om half vier waren we weer bij de bus en begonnen we aan de terugweg.
Even voor half vijf arriveerden wij weer op het marktplein in Staphorst.
Mede door het mooie weer (de berichten waren echt slecht) kunnen we terugzien op een geslaagd dag.

De leiding wenst jullie allemaal een hele prettige vakantie toe.
Na de vakantie komen we op zaterdagmiddag 23 augustus weer bij elkaar om dan op de fiets naar de eendenkooi van Haasjes te gaan.

Annie

LET OP !! NIEUWE LOCATIE LEDENVERGADERING

De ledencontactvergadering van mei dit jaar was de laatste die werd gehouden bij pannekoekhuis Beugelen. De voorzitter bedankte mevrouw de Jong voor de goede samenwerking in de afgelopen jaren. Als dank kreeg zij nog een bloemetje aangeboden.
De eerstvolgende vergadering, die van september zal worden gehouden bij camping De Witte Bergen in IJhorst. Wanneer dit goed bevalt van weerszijden, dan blijft dit gehandhaafd.

Adres:
De Witte Bergen (Landal Green Parks)
Paviljoenweg 1
7955 PR IJhorst.
Tel. 0522 - 441124.

VELDWAARNEMINGEN

Datum	**Soort:**	**Plaats:**	**Waarnemer(s)**
Vogels:			
03-04-2008	Beflijster	Rouveen, ORW	Fam. Brakke
09-04-2008	Zwarte Specht	Bosw. Staphorst, Zoere Grachten	Anton Schuring
Half april	Grauwe Vliegenvanger	IJhorst, Heuvellaan Partner niet teruggekomen dus geen broedgeval.	Fam. van Lubek
17-04-2008	Rode Wouw	Bosw. Staphorst, Gorterln	Jaap Padding en Harry van Wijk

21-04-2008	Geelgors	Staphorst, Bullingerweg	Harry van Wijk
25-04-2008	Gele Kwikstaart	IJhorst, Kerkweg	Gerard v.d. Berg Harm Bloemhof
25-04-2008	Gierzwaluw 4 exempl.	Staphorst, Schemperserf, overvliegend	Jan Huls
27-04-2008	Gierzwaluw 2 exempl.	Meppel, wijk Koedijkslanden	Albert Dragt

Eind april	Appelvink paartje	IJhorst, Heuvellaan	
Regelmatig bij vijver te drinken, later gesignaleerd met takje in snavel.			
Dus waarschijnlijk broedgeval			Fam. van Lubek
01-05-2008	Koekoek	IJhorst, Vledders	Fam. van Lubek
02-05-2008	Zwarte Roodstaart paartje	Staphorst, Muldersweg	Anita de Vroed
03-05-2008	Gierzwaluw 3 exempl.	IJhorst, Heuvellaan	Fam. van Lubek
05-05-2008	Groene Specht 2 exempl.	Nieuwleusen, Oosteinde 46-48	Willem de Weerd
10-05-2008	Nachtzwaluw (gehoord)	Bosw. Staphorst, heide	Roelie en Harm Bloemhof

10-05-2008	Putter 2 exempl.	IJhorst, Larixlaan 10	Fam. Veerman
15-05-2008	Gele kwikstaart 9 exempl.	Staphorst, Achthoeven -weg op pasgemaaid grasland	Henk Oosterveen
26-05-2008	Gele Kwikstaart, 2 paartjes, gelijktijdig waargenomen.	IJhorst, De Vledders, afgegraven terrein	Harm Bloemhof
26-05-2008	Kievit, 3 roepende paartjes. (eindelijk jonge vogels sinds jaren	IJhorst, De Vledders, afgegraven terrein.	Harm Bloemhof
30-05-2008	Kwartel 2 roepende mannetjes	IJhorst, De Vledders	Harm Bloemhof

30-05-2008	Roodborsttapuit (paartje)	IJhorst, De Vledders	Harm Bloemhof
30-05-2008	Zomertortel	IJhorst, Bollinkbos	Harm Bloemhof
02-06-2008	Goudvink (man)	Bosw. Staphorst, Koolhaar	Anton Schuring
02-06-2008	Nachtzwaluw	Bosw. Staphorst, heide	Jaap Padding Harry van Wijk
06-06-2008	Appelvink	Bosw. Staphorst vak 11	Harry van Wijk

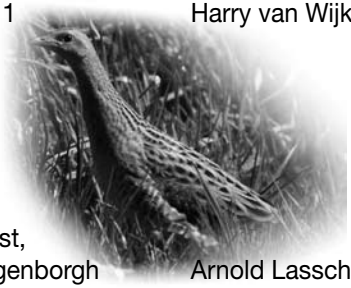

06-06-2008	Kwartels (gehoord)	IJhorst, Plaggenborgh	Arnold Lassche
06-06-2008	Bontbekplevier, paartje alarmerend	IJhorst, De Vledders	Harm Bloemhof

Planten:

14-04-2008	Krent (1e bloei)	Bosw. Staphorst, 't Schot	Harry van Wijk
24-04-2008	Brem (1e bloei)	Bosw. Staphorst, Vijverweg	Harry van Wijk
26-05-2008	Echte Koekoeksbloem	IJhorst, De Vledders	Harm Bloemhof

Vlinders:

03-05-2008	Oranjetipje 18 exempl.	Nieuwleusen, Oosteinde 46-48	Willem de Weerd
03-05-2008	Groentje	Bosw. Staphorst, Zoere Grachten	Anton Schuring
31-05-08	Kolibrievlinder	IJhorst, Heerenweg	Ursula Muller en fam.

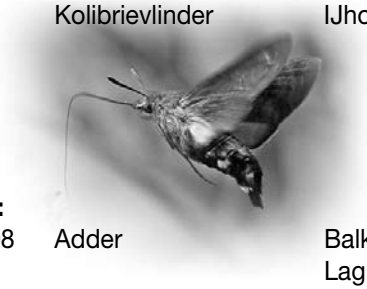

Reptielen:

26-05-2008	Adder	Balkbrug, De Poele. Lag op pad te zonnen.	Hein Geurtzen

BUSREIS NAAR TIENGEMETEN

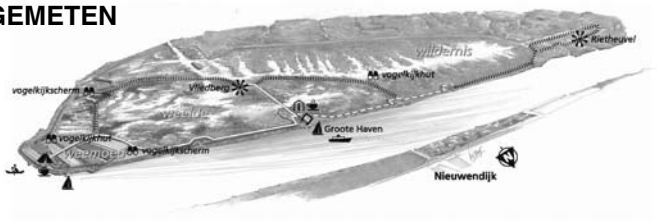

Op zaterdagmorgen 24 mei 2008 zijn we om 7 uur vertrokken vanaf het marktplein in Staphorst. Aan boord van de bus zaten 36 personen.
Het beloofde een mooie dag te worden. De zon scheen en de temperatuur was goed. Na onderweg nog een koffiepauze te hebben gehad, kwamen we tegen 10 uur aan in het dorp Nieuwendijk. Hier verlieten wij de bus en staken met de pont het Hitsersche of Vuile Gat over. Een vaartocht van ongeveer 10 minuten. We kwamen bij het doel van onze reis, het eiland Tiengemeten. Hier werden we in de inforuimte van Natuurmonumenten ontvangen door Roel Posthoorn. Na de koffie werd de groep in tweeën verdeeld. Onder leiding van twee gidsen van Natuurmonumenten werd er een eerste verkenning gedaan van het eiland. Al wandelend door het prachtige gebied vertelde de gids allerlei wetenswaardigheden over bepaalde gebouwen en de ontwikkeling van het eiland. In een boerenschuur konden we een mooi voorbeeld zien van hoe vindingrijk vogels soms zijn. Een houtduif dacht hier een nest te bouwen, maar bomen en dus takjes zijn er niet al teveel op het eiland. De oplossing was dichtbij. De rietdekkers hadden een keurig nieuw dak gemaakt op de schuur. Van de overgebleven eindjes metaaldraad had onze duif en heel stevig en degelijk nest gemaakt. Van roestvrij draad, eigenlijk jammer dat het maar één keer gebruikt wordt De lunch werd gebruikt in de inforuimte. Na de lunch kon men kiezen uit verschillende mogelijkheden. Voor een aantal waren er fietsen beschikbaar om het eiland verder te verkennen.
Een andere groep koos er voor om een wandelroute te volgen. Met de meegebrachte telescoopkijkers van onze eigen vereniging kon mooi de vogelwereld bestudeerd worden. De derde groep ging onder leiding van gids Roel Posthoorn de wildernis in. De groep hield het niet helemaal droog, er moest nog wel eens een kreek worden overgestoken waar soms een kleine meter water instond.
Het eiland is rijk aan vogels. Voor vogelaars is het echt genieten. Veel vogels zijn vanaf een redelijke afstand te bekijken.
Op het eiland zijn verschillende landschapselementen te vinden zoals; kreken, watergeulen, droge stukken, verhoogde gedeelten dijkjes en kleinschalige landbouw.
Vooral watervogels in allerlei soorten zijn veel te zien.
Het was de hele dag mooi zonnig weer met een strakke oostenwind. Ideaal weer om met het eiland kennis te maken. Om 16.10 uur zijn we weer met de

pont overgestoken naar de vaste wal.
Op de terugweg hebben we gedineerd in Heerde. Om 21.30 uur waren we weer terug op het marktplein in Staphorst.
Iedereen was het er mee eens: Het was een geslaagde dag en zeker voor herhaling vatbaar.

Jan Huls.

Lijst van vogelsoorten die door ons zijn waargenomen op het eiland Tiengemeten.

Boerenzwaluw	Bruine kiekendief	Zilvermeeuw
Fuut	Winterkoning	Kauw
Gierzwaluw	Koolmees	Huismus
Knobbelzwaan	Kuifeend	Meerkoet
Bergeend	Kievit	Grauwe gans
Ekster	Slobeend	Zomertaling
Veldleeuwerik	Tureluur	Visdiefje
Kleine zilverreiger	Kokmeeuw	Wilde eend
Dodaars	Brandgans	Kluut
Nijlgans	Casarca	Watersnip
Lepelaar	Fitis	Torenvalk
Aalscholver	Grasmus	Stel kluut
Witte kwikstaart	Tapuit	Canadese gans

Jan Huls

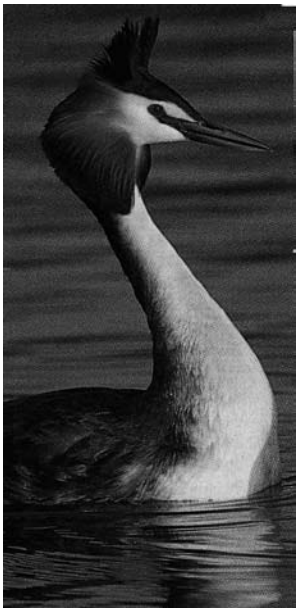

Tiengemeten (historie)
Het eiland is in het begin van de 17e eeuw ontstaan. In 1670 was er al enige activiteit in de vorm van weiland gebruik.
Tiengemeten was aanvankelijk een plaat van geringe oppervlakte, ongeveer 5 ha. Het op Tiengemeten gebruikte putse gemet (een oppervlakte maat) was bijna een halve ha. groot. Twee gemeten was 9889 m² groot, vandaar de naam Tiengemeten.
De huidige oppervlakte bedraagt ongeveer 1000 ha , 700 ha binnendijks en 300 ha aan buitendijkse gronden. De oorspronkelijke plaat nam in de loop van de 17e en 18e toe door natuurlijke aanwas. In

de jaren daarna werd geregeld weer een stuk ingepolderd. Volgens een beschrijving stonden er in 1849 6 huizen waarvan 2 boerenhofsteden en waren er 40 inwoners. In 1790 kwam het eiland in handen van de familie van Brienen, een rijke koopmans-en bankiersfamilie.

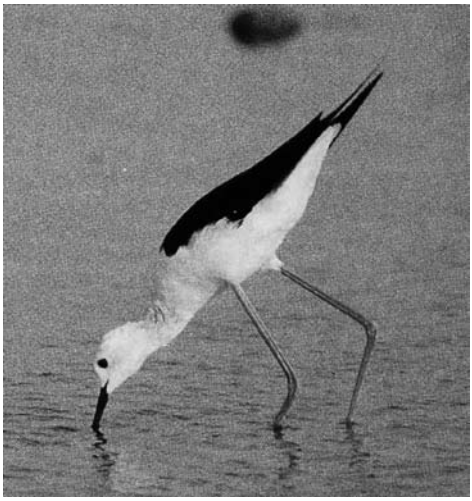

In 1980 werd bekend dat er een nieuwe pachtheer was, de Rotterdamse baggergigant Volker-Stevin. De bedoeling was om het eiland te gebruiken voor opslag van verontreinigd Rotterdams havenslib. Na veel tegenstand werd hier van afgezien. In 1987 heeft Volker Stevin de aandelen overgedragen aan de Amev, de levensverzekeringsmaatschappij.

In 1988 zou Centerparcs belang hebben, terwijl in datzelfde er ook nog een plan was voor 21 windturbines.

Na nog enkele plannen zoals een aalscholverkolonie werd in 1993 besloten om,zoals ze toen zeiden, de dijken door te steken.

In 1996 is het eiland in handen gekomen van de Vereniging van Natuurmonumenten. Ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden is een betrekkelijk nieuwe manier van natuurbehoud in Nederland. Aanleg gaat meestal gepaard met het verloren gaan van landbouwgrond. Daar is niet iedereen direct een voorstander van. De natuur draagt men wel een warm hart toe, maar om daar nu landbouwgrond voor op te offeren. In de krant kwamen berichten dat de dijken zouden worden doorgebroken en dat het hele eiland onder water zou komen te staan. Natuurmonumenten had heel wat uit te leggen. Het gevolg was namelijk dat enkele honderden leden hun lidmaatschap opzegden. Die werden allemaal persoonlijk benaderd door de vereniging om tekst en uitleg te geven. Zo'n twintig leden bleven bij hun beslissing, de anderen kregen meer begrip voor de plannen van Natuurmonumenten en bleven lid.

De gemeente Korendijk, waar het eiland bij hoort heeft er zich steeds sterk voor gemaakt dat zorgvuldig met de belangen van de zes boeren zou worden omgegaan. De natuurontwikkeling kon pas worden begonnen wanneer alle boeren uit vrije wil het eiland hadden verlaten.

Vijf jaar later was er voor alle boeren een geschikt bedrijf op de vaste wal gevonden. Daarna is bijna het hele eiland op de schep geweest. Asfaltwegen werden vergraven, een heel nieuw stelsel van wegen en paden werd aangelegd.

Meer dan 500.000 m³ is er verzet. Huizen liggen veilig achter kades en getijden moerassen werden aangelegd. Waardevolle gebouwen zijn opgeknapt.
Het eiland werd verdeeld in drie werelden: Weemoed. Weelde, Wildernis.

Weemoed
Dit is het oude gedeelte, de oude polder, hier vindt U boomgaarden, hooilandjes en monumentale boerderijen.
Begin 19e eeuw was in de oostelijke punt van de oude polder een quarantaine plaats van de Staat der Nederlanden voor zeelieden van schepen uit overzeese gebieden. Verplicht ankeren bij Tiengemeten tot de chirurgijn had vastgesteld dat men vrij was van besmettelijke ziekten.
Hier wordt de oude Zeeuwse tarweteelt weer ingevoerd. Op de smalle begreppelde percelen vindt men verder koolzaad, wintertarwe, veldbonen, vlas en andere oude landbouwgewassen.

De rode wandelroute loopt hier langs, lengte 6,5 km.

Weelde
Dit is een soort rijk landschap met ondiep water, graslanden, riet en moerasvegetatie, ruigte en droogvallende slikken. De zuidelijke kade zal bij extreem hoog water op sommige plaatsen overstromen. Zo loopt het uitgediepte gebied vol met rivierwater dat niet meer weg kan. In de loop van de zomer droogt het gebied dan weer op. Veel steltlopers profiteren van dit langzaam droogvallende moeras zoals; roerdompen, zilverreigers, lepelaars, kluten, kemphanen en de tureluur.

De gele route die hier door loopt is ideaal om vogels te spotten, lengte 4,5 km.

Wildernis
Dit beslaat het grootste gedeelte van het eiland. Hier domineren de natuurlijke processen. Hoge waterstanden van de rivier en de beweging van eb en vloed hebben hier vrij spel. Het beheer blijft beperkt tot externe begrazing. Dit wordt gedaan door begrazing van Schotse Hooglanders, die trouwens ook het gebied weelde tot hun beschikking hebben. ‘s Winters zijn hier te zien; brandgans, grauwe gans kolgans grazend op de open plekken.

‘s Zomers zingen hier de blauwborst, baardman en karekiet in de ruigte. De blauwe wandelroute 10 km. Lang geeft u een goed inzicht in de terreinen van wildernis.

Jan Huls

TJECHIË

Zaterdag, 26 april 2008. 22.00 uur.
Zo'n 4 uur geleden kwamen we aan in Krasna Lipa, een rustig provinciestadje in het noorden van Tsjechië. De reis, met chauffeur Arie aan het roer, verliep zeer voorspoedig, want even door 7 uur vertrokken we uit Staphorst.
De weg door Duitsland begint bekend te worden na zoveel natuurreizen met de vereniging naar het oosten van Europa. Na Maagdenburg werd het echter anders, we gingen richting Leipzig en dan Dresden. Vanaf daar werd het echt genieten. De lucht was blauw, de wolken wit. Het landschap werd steeds heuvelige en daarna bergachtig. We zagen heel wat reeën en stootvogels. We zien o.a. buizerd en rode wouw.
In deze tijd laten allen bomen hun eigen kleur groen zien en wordt er ook volop gekleurd door de bloesem van de fruitbomen. En dat alles bij de vaak al kleurige en schilderachtige huizen.
Bij Bautzen, al dicht bij de Poolse grens gingen we zuidwaarts, na de vele torens van het stadje bewonderd te hebben. De stammen van de berkenbomen zijn hier helder wit. Het is hier volop lente. De velden zijn geel van de paardenbloemen, hier en daar staat al wat vee in de wei en onder de bomen bloeien ontelbare bosanemoontjes.
In hotel Beseda in Krasna Lipa worden ons onze kamers gewezen, wordt er uitgepakt en volgt kort daarna de avondmaaltijd. Dan wordt het stadje vluchtig verkend, we moeten ten minste een klein beetje weten waar we de komende week wonen.

Zondag 27 april 2008.
Wat een stralende dag is dat geworden voor het reisgroepje natuurliefhebbers van onze vereniging. Toen de gordijnen zo rond de klok van 7 open gingen, scheen de zon al volop over het plein voor het hotel, waar zo af en toe een auto of een voetganger voorbij komt. In de schaduw was het gras nog wit. Nachtvorst. Even na 8.30 uur reed de bus weg voor een niet zo verre, maar wel een de hele dag durende tocht. We gaan allereerst naar Zittau, weer

even terug in Duitsland, de Sächsische Schweiz. Samen met de Bohemische Schweiz is dat één groot natuurgebied.
David, onze gids deze week, die zich vanmorgen bij ons voegde is in dienst van de natuurbeschermingsorganisatie die dit gebied mede onder haar hoede heeft. Onderweg naar de eerste stop, vertelde hij wat over de geschiedenis van de nu zeer arme streek. In Varnsdorf, was ooit een bloeiende textiel-industrie, maar nu is daar nog minimaal wat van over. Het nabij gelegen Ertsgebergte zorgde voor een vroege industrialisatie van het gebied. Ooit in de geschiedenis is er een grote groep Slavische mensen in dit gedeelte van Tsjechië en Duitsland komen wonen. Hun invloed zie je o.a. terug in de bijzondere bouw van hun huizen, waarvan het gebinte van de benedenverdieping van buiten te zien is. De bovenverdieping rust compleet op de houten staanders. Achter de gebinten zijn, als een soort blokhut, houten planken bevestigt. Deze bouwstijl werd gebezigd om te voorkomen dat door de druk van het complete huis op de muren en de werking van het hout al te grote kieren tussen de planken zouden optreden, waardoor kou en tocht binnen konden dringen. Eigenlijk zijn het dus huizen op palen, waarvan de onderkant is dichtgemaakt.
In Zittau haalden we nog net op tijd de trein. Een echte oude stoomtrein op smalspoor, die gigantische en stinkende rook- en stoomwolken uitblazend, langzaam maar zeker door het fraaie voorjaar landschap tufte, waarbij de stoomfluit af en toe vrolijk blies.
Na ongeveer een half uur stapten we uit in Oybin. Na de koffie gaan de bergschoenen aan en gaan de meesten (een paar gaan er met nog een treintje of in ieder geval iets wat er als zodanig uitziet) de steile trappen op naar de resten van de burcht en het klooster, waarvan de bouw al in de 14e eeuw begon. De indrukwekkende resten van o.a. de kerk, de vesting en de toren werden uitgebreid bekeken, na een les geschiedenis van David.
Ook veel aandacht was er voor de omgeving. Zo hoog boven het stadje keken we zelfs over de Poolse grens en het drielandenpunt van Duitsland, Tsjechië en Polen. En natuurlijk kregen de weinig aanwezige vogels en de bloemen alle aandacht, die ze toekwamen. Terug bij de bus smaakten de boterhammetjes die we hadden meegekregen in het hotel ons prima, net als

de piepkleine bakjes Duo Penotti, die we met het boterlepeltje leeg lepelden. Op naar het volgende hoogtepunt, de uitzichttoren Hochwald, waar we vanaf Lichendorf naar toe liepen. Het was rotsig en soms erg steil, maar toen we op zo'n 750 m.ü.M, van het geweldige uitzicht genoten was dat al lang vergeten. We stonden op Duits grondgebied, maar zagen de bergen en bergketens in Polen en Tsjechië. Als het iets minder heiig was geweest hadden we zelfs de toren van Praag kunnen zien, zei David. Nu moesten we het doen met het Reuzen- het Zittauer- en het Ertsgebergte.
Weer "terug op aarde" zag ik voor het eerst van mijn leven een rouwmantel. Toen ik hem ook nog op de foto kon zetten was ik bijna in de 7e hemel.
Na wat verkwikkende thee of koffie liepen we door naar Hain, waar de bus op ons wachtte.
En passant zette Harry nog even een ijzeren hekje, midden op de weg omhoog, waardoor het verkeer omhoog niet meer verder kon, maar toen dat hekje, in het slot gevallen, niet meer naar beneden ging en er even later de "trein" naar boven langs zou komen, was dat even niet zo leuk. Gelukkig bracht een Zwitsers zakmes uitkomst, maar Harry zal het nooit meer doen. Opgelucht was er weer de volle aandacht voor bloemen en vogels, bingelkruid en berglijsterbes en lariksfluiter o.a.
Een kwartiertje in de bus en we gingen weer omhoog vanuit Jansdorf naar de "Nonnenfelsen". Ep en Wolter vonden het wel goed, die gingen bij een

restaurant aan een meertje met kano's lekker in het zonnetje zitten. De klimmers hadden geen spijt. De karakteristieke rotsen zijn van dichtbij of er boven op heel indrukwekkend. We zagen er van alles in, een tijger, een aap of de beelden van Paaseiland. En weer keken we tot in Polen en zagen de centrale van een bruinkool fabriek die daar nog in vol bedrijf was.
Een langs vliegende zwarte specht lachte ons uit. De rotsen met hun fraaie kleuren werden natuurlijk uitbundig gefotografeerd, net als de klaverzuring met z'n witte tere bloempjes. Nog even wat holwortel, wit en paars, onder een heg en we stappen weer in de bus. Rustig en wat moe, we hebben best veel geklauterd, terug naar huis. We zien nog een hele kudde reeën in het land, die zijn hier net als herten eigenlijk wat te veel, vertelde onze gids.

De maaltijd om 19.00 uur was deze dag een koude schotel met het wat zurige brood dat hier thuishoort een heel smakelijke combinatie.
We praten nog wat na, we drinken nog wat en gaan op tijd slapen. Buiten maakt rozig.

Maandag 28 april 2008. Een dag op sloffen.
Weer is het schitterend weer als we wakker worden. David had dat zondag al voorzien en daarom een wandeling met verschillende uitzichten bedacht. Die komen tenslotte bij grijs en nat weer niet zo tot hun recht.
Om 9.00 uur vertrok de bus voor een korte rit naar het in het nationaal park gelegen startpunt van de 11 kilometer lange wandeling die vandaag op het programma staat. Jetrichovice.

Onderweg kregen we geschiedenisles over het gebied waarin het nationale park, de Böhmische Schweiz ligt. 100 Miljoen jaren geleden, in het Krijt, waren hier geen bergen, maar golfde er een zee. Door erosie van de bergen rondom deze zee slibden in een tijdvak van ongeveer 4 miljoen jaar metersdikke lagen van zand en keitjes een pakket van zo'n 100 meter dik op die door de enorme druk veranderden in een zandsteenplateau.
Erosie door water, wind, vorst enz., geholpen door vulkanische werking (schuivende aardschollen) deed de prachtige rotsformaties ontstaan waarvoor nu de toeristen naar dit gebied komen. In de dertiende eeuw kwam er in dit Tsjechische gebied een Duitssprekende meerderheid. Toen in het begin van de 20e eeuw Tsjecho-Slowakije ontstond was deze groep zo'n 3 miljoen zielen groot, de zgn. Sudeten Duitsers. Na 1945 werden ze naar Duitsland verbannen en kwamen o.a. in Beieren terecht. Maar de Tsjechen wilden in dit "Duitse" gebied toch ook niet wonen. Dit is de basis van de armoede in deze streek. Maar gelukkig is er al in de 18e eeuw toerisme ontstaan. Waarom zou je voor bergen naar Zwitserland gaan als ze hier zo mooi zijn, vonden toen vooral de kunstenaars. Vandaar de naam Sächische und Böhmische Schweiz. En wij gingen daar wandelen deze dag. En laat ik nu mijn bergschoenen in het hotel hebben achtergelaten. Op sandalen dus en dat ging gelukkig ook.
Het zou vandaag een vlakke wandeling worden had David gezegd. Nou ja…

we moesten eerst even omhoog. En daar gingen we weer, hijgend en puffend af en toe maar we redden het allemaal. Ook Hiltje en Wolter en dat hadden ze zelf eigenlijk niet verwacht. Veel in het pad met boomstammen gevormde en uit zandsteen gesneden traptreden brachten ons allereerst naar Mariënfelsen. We genoten hier op de top van deze rots, vanuit een soort ronde vogelkijkhut van een prachtig uitzicht op Dittersbach (Jetrichovice) en omgeving. Verder lopend via smalle paden en over steile rotsen kwamen we bij Baltsfelsen, dat is een in het steen geërodeerde grot, vanwaar vroeger o.a. op de Auerhaan werd

gejaagd. Een vers van Goethe uitgehouwen in de rotswand, gaf in vroeger tijden een impuls voor een romantische overnachting aldaar. We gaan weer verder. Nog maar een klein stukje klimmen volgens David. Nou dan wisten wij het wel. Ook de Vilhelminafelsen (nee geen schrijffout) beklimmen we allemaal. Het is koud daarboven, maar we luisteren geïnteresseerd naar wat sprookjes uit het gebied over de naamgeving van deze rots. De gedachte dat er na 1,5 km na Tokani koffie voor ons zal zijn geeft vleugels genoeg om verder te gaan. Beetje dalen, beetje klimmen en zowaar hebben we ook nog energie over om op de bloemen en de vogels te letten. Hoewel, we zijn wat vroeg in het jaar voor de vogels, denkt Harry, want we zien er niet zo veel. En de bloemen, dat is vooral het vroege voorjaarsspul, zelfs klein hoefblad en speenkruid bloeit hier nog. Hier en daar zit er wel dat hele mooie jonge groen aan de beuken- en berkenbomen. We zitten op zo'n 450 müM.
Na de boterhammen, koffie, thee en knoflooksoep (speciaal voor Harm) gaan we weer verder en nu echt een vlakke wandeling. Nog zo'n 6 km. Nou ja… al heel snel staan we voor het "muizengat" een hele nauwe spleet tussen de rotsen met hele steile en wiebelige laddertjes. Het grootste gedeelte van de groep wurmt zich hierdoor omhoog. Gelukkig is er ook een minder spectaculair en breder alternatief. We vinden elkaar weer voor de nu echt rustige laatste kilometers naar de bus. Hoera…Arie heeft de koffie klaar.
We gaan naar Krasna Lipa om daar het museum van het Nationale Park te bezoeken. We bekijken hier o.a. een fraaie filmische verbeelding van het park en zijn ontstaan. De les van 's morgens in beeld gebracht.
Het is nog steeds mooi weer. Het uurtje voor het diner wordt door verscheidene lekker in het zonnetje op een bankje op het plein voor het hotel doorgebracht, maar misschien waren er ook wel een paar die even een tukkie deden. Het was een goede oefening voor een bergklimvakantie vandaag.

Dinsdag 29 april 2008. Ander weer.
Het regent nu ik dit schrijf. Het is het einde van de middag en ik zit in een lege bus op een lege parkeerplaats in Janska in de binnenlanden van Tsjechië. De groep bezoekt een ondergrondse vliegtuigfabriek uit de 2e wereldoorlog. Het nu verlaten en troosteloos ogende gebouw staat hier aan een smal landweggetje. Men zou hier geen vliegtuigfabriek verwachten.
Hierheen rijdend zagen we goudveil bloeien en op een steen bij een piepklein zandstrandje was een waterspreeuw druk in de weer. Een natuurmoment op een dag waarop we veel binnen zijn geweest.

David wist dat het weer slechter zou worden en had daarop het programma van deze dag afgestemd. Toen we aankwamen op de 1e bestemming een glasfabriek bij Lindava in het Lausitzergebirge, was het nog zonnig. Er bloeiden fraaie bloemen van glas voor het gebouw en in het gebouw zagen wij allerlei glasvormen ontstaan. Zo'n 20 mensen waren steeds in groepjes van 2 aan het werk en lieten de fraaiste glazen objecten en kleuren ontstaan. Het was er verschrikkelijk. Hoe kan het anders met zo'n 8 à 12 roodgloeiende ovens waarin het glas gesmolten en vloeibaar gehouden werd. Verschillende mensen uit de groep mochten het zelf eens proberen en bliezen de fraaiste en vreemdste bollen, die echter de toets der kritiek van de glasblazers zelf niet konden doorstaan en dus in de glasbak eindigden.
Na een korte busreis naar Novi Bor kwamen we bij een heel nieuw gebouw, het restaurant van het glasblaasmuseum. We genoten een echt Tsjechies maal van knödels en rundvlees met slagroom (wat was Harry blij dat hij eindelijk weer vlees kreeg). Ondertussen konden door een glazen wand het glasblaasprocede opnieuw bewonderen. Er werden glazen en karaffen gemaakt. We gingen nog even naar de winkel om wat souvenirs aan te schaffen en daarna met de bus de stad weer uit. Al snel stopten we bij een rotspartij met allemaal basaltstaven. Dit is een overblijfsel van de vorming van het gebied door vulkanisme. Deze rotspartij wordt Panska Skola genoemd dat betekent orgelrots. Ontelbare rechtopstaande 5 of 6 hoekige staven van ongelijke hoogte riepen inderdaad de associatie met een orgel op. Vroeger werden de staven in brokken gehakt en verkocht om o.a. gebruikt te worden

bij de verdediging van onze kust.
Ceskà Kamenice was het volgende doel. Een stadje met veelkleurige gerestaureerde en rijk versierde gebouwen. Erg mooi, al konden wij, de toeristen, de verveloze en vervallen exemplaren ook wel erg waarderen. Een hotel op de grote markt in het centrum draagt voor altijd de herinnering mee aan een toespraak die Hitler daar vanaf het balkon hield bij de Anschluss.

De deken van de Jacobskerk himself vertelde ons veel over het ontstaan van deze kerk en van de Mariakapel die we hier bezochten. Beide interieurs waren zoals dat paste in die tijd (17e en 18e eeuw) rijk versierd in barokke stijl. Het waren alle twee zeer imposante gebouwen, al maakte de Piëta in sobere stijl bij de Mariakapel op mij de meeste indruk.
Het drupte toen we uit de kapel kwamen en naar de bus liepen.
Nu regent het dus. Goed voor de bloemen en de boeren zo in het voorjaar. Al stond de natuur wat op de 2e plaats vandaag, het was toch wel erg genieten, het rijden door dit landschap. Het doet wat Limburgs aan, maar het is veel weidser en veel grootser. Overal groeien de fruitbomen, de velden zijn geel van de paardenbloemen en langs de waterkant en op moeras stukjes bloeit de dotter steeds uitbundiger. In het bos zagen we slanke sleutelbloemen staan. Voeg daarbij de voorjaars groenen van de loofbomen en je weet, dit is een feest om naar te kijken.
Indrukwekkend vond ik vandaag ook de manier waarop men bezig was in de glasfabriek. De manager die ons rondleidde zei het zo: “Het is mijn werk, maar het is ook mijn manier van leven”. En dat zie je in de aandacht en het duidelijke plezier waarmee dat werk wordt gedaan. Dit deel van Tsjechië is tenslotte wereldberoemd om zijn glasblaaskunst. Zelfs nieuwe glazen voor onze Koningin worden hier naar een voorbeeld van het glasservies van haar oma, gemaakt. Model Old Dutch.
Over het bezoek aan de vliegtuigfabriek, dat bijna 2 uur duurde, hoorde ik dat het indrukwekkend en koud was. In de kilometers lange gangen was het 7 graden Celsius. De gangen zijn in de 2e helft van de oorlog door, krijgsgevangenen en dwangarbeiders uit 18 verschillende landen, uitgehouwen. Dat gebeurde in 8 maanden tijd en eigenlijk niet ondergronds, als je ervoor staat, maar in de uit zandsteen gevormde bergen. Dus niet in het gebouw waarop ik in het begin van dit stukje op uitkeek. De geallieerden hebben nooit geweten dat deze fabriek van vliegtuigonderdelen daar was.
Het was een lange dag, pas om 20.00 uur zaten we aan het diner. Knödel met rundvlees, maar nu met witte kool erbij. Lekker hoor.

Woensdag 30 april 2008. Koninginnedag.
Het oranjezonnetje scheen achter de wolken toen we wakker werden, maar het was droog en dat is heel prettig als je wilt wandelen. Met de bus gingen we weer richting Ceskà Kamenice. Het slot Benssen stond nog op het lijstje en mocht het gaan regenen, dan waren wij binnen. Ik vind het altijd weer knap, zoals Arie de bus langs de weliswaar schilderachtige, maar ook vaak erg smalle weggetje stuurt. Doordat het zo smal is, gaat het wel vaak lekker langzaam, zodat we omgeving met zijn typische huisjes en rommelige erven goed kunnen bekijken.

Na een koffiepauze midden op het plein van Benesov wandelden we naar het fraaie wit gepleisterde in renaissance gebouwde kasteel. Al gauw kwam er een gids voor ons. Het was een niet al te vriendelijke dame die ons in het Duits de bijzonderheden over het gebouw, het meubilair, de wandtapijten en de verzamelde kunstvoorwerpen vertelde. Ons werd meegedeeld, dat op fotograferen een straf van 500 Korunen stond. We probeerden het dus heel stiekem, maar zonder flits lukt dat niet. Gekomen bij een schilderij waarop een heksengericht was afgebeeld vertelde David wat bijzonderheden van de daarop geschilderde belangrijke mensen. Omdat er destijds nog niet gefotografeerd werd moest er dus wel geschilderd worden zei hij. Onze vertaler voegde fijntjes aan die tekst toe, dat er vast ook geen foto gemaakt zou zijn, omdat dat 500 Korunen zou gaan kosten. Dolle pret. Dolle pret was er ook toen we sloffen over onze schoenen aan moesten doen. Al schaatsend, de beste manier om overeind te blijven en je sloffen aan te houden, hebben we toen de was op de vloer uitgewreven, ondertussen genietend van al dat moois.
We gingen weer in de bus en terwijl we de inhoud van onze lunchpakketten verorberden reden we naar de omgeving van Decin voor een hoogtewandeling. Onderweg was er toch wel het een en ander vliegends te zien, zoals de gekraagde roodstaart, een appelvink, een gele kwikstaart en weer een waterspreeuw. Tot Davids grote verbazing stopten we onderweg ook nog een kwartiertje om bloemetjes te kijken en fotograferen. Dat had hij nog nooit meegemaakt en daar maakte hij dus weer een foto van. Na dat kwartiertje voelden de slanke sleutelbloemen, het goudveil, de bittere veldkers, de bos-

anemoontjes, de uitgebloeide lenteklokjes, de dotters en salomonszegel enz. zich heuse filmsterren, zo vaak waren ze op de gevoelige sensor vastgelegd.

Bukowa Hora (hora is berg) zo heette het plaatsje waar we op 683 müM. gingen wandelen. Het plaatsje is gelegen in het Böhmische Mittelgebirge. We gaan eerst naar een uitzichtspunt waar we tot aan Decin zouden kunnen kijken als het niet zo heiig was geweest. Wel zagen we wat wazig Ustid Nad Loben liggen. Deze naam betekent: Uitzicht op de Elbe. En van die Elbe zagen we ook een klein stukje schitteren.
Een vlakke wandeling van zo'n 2 uur volgde. Toch moesten de ware bloemenmensen veel door de knieën. Echte sleutelbloem, holwortel, dalkruid, viooltjes, euphorbia, gele en paarse bosanemonen en nog zo het een en ander moest toch echt van verschillende kanten worden gefotografeerd. Gelukkig was daar bij de groep veel begrip voor. Ook zij genoten van de zang van de talrijke veldleeuweriken. Door het weiland weer naar de bus lopend kwam er ook nog een wild zwijn langs gerend en in de verte zagen we verscheidene reeën zich met sierlijke sprongen uit de voeten maken.
De thuisreis was weer een feest voor het oog. Al heel wat vee in de wei, de bloesembomen en de pastelkleuren van de huizen en dat alles beschenen door een vriendelijk zonnetje. Vroeg eten zodat we om 19.00 uur konden kijken naar het versieren van de meiboom. Kamilla die David vervangt de komende dagen, wees ons de weg naar dit folkloristische festijn. In klederdracht en op vrolijke muziek van strijkers en klarinet, zongen en dansten de kinderen rond de meiboom. Daarna werden in het sportpark nog 2 heksen verbrand. Het is er vast nog heel gezellig geworden. Een groot gedeelte van de groep vierde nog feest in de kroeg tegenover het hotel, totdat de kastelein zijn gasten wegkeek. Hij was toch al een paar uur langer open gebleven.

Donderdag 1 mei 2008. Hemelvaartsdag, een regendag?
Het leek erop dat het een regendag zou worden toen we de gordijnen opendeden. Grijze lucht, plassen op het plein, druppels tegen het raam

en nog koud ook. Zoals afgesproken stapten we om 10.00 uur met Kamilla en haar dochtertje in de lijnbus naar Rynartice. Het werd een prachtige rit en….toen we uitstapten kwam voorzichtig de zon tussen de wolken door. We dronken eerst een kop koffie op het terras van het plaatselijke hotel. Arie liep deze dag ook mee. Het was zijn vrije dag. Al snel nadat we starten kwam er een afdaling zoals we die gewend waren, steil en met ontelbare treden van boomstammetjes. Met wat hulp kwam iedereen beneden, hulde voor Jaap en Klaas die deze dag Hiltjes steun en toeverlaat waren. Onderweg genoten we toch weer van de grillige vormen en kleuren van de rotsformaties. We liepen naast een smal kabbelend beekje Jetrochovica Sola geheten. We liepen in de richting van een ruïne van een oude grondmolen, Dolsky Mlyn. Voor we daar waren moest het nu veel bredere water overgestoken worden via een bruggetje van 4 wiebelige boomstammen, zonder leuning. Diep respect voor de mensen met echte angst, de een met een verbeten gezicht, de ander op handen en knieën, kwamen ook zij aan de overkant. Het was aangenaam lopen langs het heldere watertje, al moesten we deze dag wel doorlopen omdat we op het eind van de dag de lijnbus moesten halen. We hielden even een lunchpauze in de nabijheid van een watervalletje en een brug. Een brug waar Wil nog door een balk heen zakte en net niet in het water viel. Even later ging de weg omhoog en voerde langs die schilderachtige en voor deze streek typische huisjes. Met prachtig blauwe lucht, witte wolken en overal weer bloeiende fruitbomen was het wandelen een feest. Hoe vaak zeiden we deze dag niet tegen elkaar dat we toch weer boften met het weer. Glooiend voerde de weg ons weer naar beneden en vervolgden we onze tocht nu langs een bredere rivier, de Chribské Kamenice. Het water in deze rivier is zo schoon en helder dat er zelfs forellen in zwemmen. De glans op het water, het helder groene jonge beukenblad tussen de donkere sparren, de grillige rotsen, de mossen op bomen en rotsen en regelmatig een brug over de kronkelende rivier, die alles maakte de wandeling zeer aangenaam. We zaten ruim in de tijd, dus hielden we rustpauze, waarin Arend Kamilla's dochtertje blij maakte met een fluitje gesneden van een jonge elzentak.
Al snel gingen we weer naar boven, dat lukte goed want het was minder steil dan de afdaling 's morgens. We hadden koffie verdiend. Koffie die geserveerd

werd bij hotel Zamezek, gedronken op het terras met een prachtig uitzicht. Bijna niemand liep meer naar het topje van de kruisberg om te genieten van een nog veel weidser uitzicht op de omgeving. Sterker nog er werd zelf languit op het gras gerust. Het was een prachtige wandeling geweest, maar best wel lang en pittig.
In de bus vertelde Kamilla nog over het standbeeld dat we al een paar keer langs de kant van de weg hadden zien staan, temidden van wat oude legervoertuigen. Het was het standbeeld van de heer Gottwald, de 1e president van het communistische Tsjecho-Slowakije. Hij regeerde met harde hand van 1948 tot 1955. Kamilla sprak met afschuw over hem en nu staat zijn standbeeld (gemaakt tot zijn glorie) bij een handelaar in schroot, die oud materiaal uit die tijd verzamelt. Ik vind het wel hoopvol dat zo'n dictator daar eindigt.
Om 18.15 uur zijn we weer thuis en om 19.00 uur eten we een heerlijk Boheems gerecht. Zapecené pesto viny.
Aan het eind van deze dag gaan we nog even het glas heffen op het 10-jarig bruidspaar Janny en Henk. Vanmorgen bij het ontbijt werden ze al gloedvol toegesproken door Jan Vos en uit volle borst toegezongen door de hele groep. Het werd nog erg gezellig met naast ons in het restaurant een groep Poolse toeristen die ons op hun volksliedjes trakteerden zoals wij dat met de onze voor hen deden. We namen samenzingend en hand in hand afscheid met een "Dobre noce".

Vrijdag 2 mei 2008. De tocht naar Pravcieké brána.
We vertrekken deze dag een half uur vroeger dan anders, want het wordt een fikse tippel. Zo'n 14 kilometer omhoog en omlaag en omhoog en … staat er op het programma. Het is weer heerlijk zonnig, als we langs de peperkoekhuisjes van Jétrichovice rijden. De tocht voert alweer een poosje langs de grens van het Nationale Park, als we vanuit de bus nog eens rustig van de bovengenoemde huisjes kunnen genieten. In het fotogidsje van het Park dat we 's avonds krijgen worden ze zo genoemd "peperkoekhuisjes". Ze ogen dan ook zeer pittoresk, deze woninkjes, meestal gebouwd in traditionele half Slavische bouwstijl. Hierbij steunt de eerste verdieping op bogen die op de grond rusten, en die bogen zijn weer dichtgemaakt met horizontale balken.

Het geheel wordt soms afgewerkt met zwart/wit vakwerk of hert wordt in allerlei fraaie pastelkeuren geschilderd. Er zijn er nog zo'n 19.000, die alleen voorkomen in dit gebied.
De bus stopt in Mezna waar vandaag de wandeling zal beginnen. Eerst is er natuurlijk koffiepauze en ook daaraan zijn onze gidsen natuurlijk al gewend. Hiltje en Wolter houden vandaag Arie gezelschap, als de rest van de groep het meest, stijgende en dalende stuk lopen. Ze zullen het zeer genoeglijk hebben met elkaar.
We komen al gauw bij een boom met twee horizontale rode strepen die aangeven dat we het kerngebied van het Nationale Park in gaan. We mogen nu niet meer naast de paden. Dat hoeft ook niet, de rotsformaties met hun wonderlijke vormen en prachtige kleuren zijn zo ook aanraakbaar, goed te bekijken en te fotograferen. Ook kijken we regelmatig vrij uit over het bergland met daarin de spits van de Rosenberg met zijn 1.619 meter de hoogste berg van de Böhmische Schweiz. Door zijn symmetrische vorm wordt hij ook wel de berg "Fuji" van het gebied genoemd. Heel bijzonder van vorm is ook "Zuckerkegel" een hoge kegelvormige zandstenen rots die los in het landschap staat. Hier verteld Kamilla dat op veel van de rotsen in het gebied wordt geklommen, maar dat dat hier tussen maart en eind mei verboden is om de daar broedende slechtvalk te beschermen.
Door de bomen krijgen we nu een eerste gezicht op Prebischtor, dit is de Duitse naam voor deze belangrijkste toeristische trekpleister en hét symbool voor dit Tsjechische gebied. 21 Meter hoog en 26 meter breed is het gat, dat ontstond door erosie van 2 kanten. Het is een indrukwekkend gezicht als je vanaf een naastgelegen, nog hogere rots, naar deze grootste natuurlijke brug van Europa kijkt. Trouwens als je daar de andere kant op kijkt is het ook genieten. Een rotswand die doet denken aan de foto's van de Grand Canyon, een eenzame, tientallen meters hoge rotsnaald en een weids uitzicht over nog veel meer rotsen, bossen en velden.
Maar ja… we moeten verder, pittig steil naar beneden nu. Tegen 13.15 uur zien we daar de bus weer, die ons een klein stukje vervoert naar de "Klammen" van de Kamenice, dit is de rivier die door deze kloof stroomt. Het is de belangrijkste rivier van het gebied die even verderop in de Elbe uitmondt. We gaan lopen en varen in deze kloof. Eerst voert het pad langs de "stille" Klam, langs helder snelstromen water, waarin weer heel wat forellen zwemmen. Tijdens de hele tocht langs de rivier, lopend en varend, zien we gele kwikstaarten en waterspreeuwen, die steeds weer voor de nodige opwinding zorgen. Hilariteit als het bootje vervaarlijk begint te wiebelen. Het loopt natuurlijk allemaal goed

af. Ook het tweebloemig viooltje zorgt voor opwinding. We zien dit bloemetje dat eigenlijk een bloem is van het hooggebergte, maar dat door de bijzondere klimatologie in de Klammen hier bloeit, als we uit de 1e boot stappen. Toch worden we nog een beetje nat bij de wandeling naar het 2e boottochtje dat ons door de “wilde Klam” zal voeren. Het spettert wat en na het boottochtje regent het een beetje. Er steken hier en daar wat paraplu’s op. Gelukkig regent het niet zo hard dat we niet de kans hebben om te genieten en onder de indruk te zijn van dit stuk woeste natuur. (Grote rotsblokken, snelstromend water, ontwortelde bomen en dat alles in een nauwe kloof.) Omdat er ook, als hij wel schijnt, maar weinig zon op de grond komt is alles groen van de mossen en varens in veel verschillende uitvoeringen.
Tegen 17.00 uur zijn we weer bij de bus, waar nu alleen Arie op ons wacht. Het is stilletjes tijdens de terugreis, beetje moe?
In het hotel nemen we afscheid van David en Kamilla. Ze hebben ons veel verteld over het gebied en het ontstaan daarvan en dat was heel interessant, maar over de bloemen en de vogels hadden we nog wel wat meer willen horen en zien. In onze ogen heeft het zwaartepunt van deze reis wat meer op het landschap gelegen dan andere jaren, waar de natuurbeleving sterker was gericht op flora en fauna. We misten ook Roelie met haar rode boeren zakdoek en klompjes, die voor de gidsen toch altijd een bijzonder aandenken vormden.
Hierna wacht ons een feestmaal als afscheid en daarna is het koffers pakken geblazen. Nog een pivo of een Becherovka met z’n allen en dan op tijd naar bed. Helaas, het weekje Tsjechië zit er al weer veel te gauw op.

Zaterdag 3 mei 2008. Naar huis.
Wat zijn we vroeg uit de veren deze morgen. 6.45 uur zitten we aan het ontbijt en doordat iedereen alles al gepakt had kan de bus al voor de afgesproken tijd van 7.45 uur vertrekken.
Het is prachtig weer, de zon schijnt over de heiige heuvels, waar we ook nu weer reeën zien lopen en bonte kraaien zien vliegen.
Na Bautzen, we zijn dan alweer in Duitsland, valt op hoeveel geler de koolzaadvelden zijn geworden in deze week. Het doet bijna zeer aan de ogen. Verschillende keren zien we een rode wouw vliegen, zelfs ik herken deze vogel aan zijn V-staart. Het is rustig in de bus, er wordt heel wat slaap ingehaald, na de korte nacht en de toch wel inspannende dag van gisteren. Zeker na de lunchpauzestop kan Jaap van iedereen wel een slaapfoto maken. Volgens hem een duidelijk bewijs dat dit de meest inspannende natuurreis tot nog toe was. Feit is dat we de meeste dagen wel een flinke wandeling met veel klim- klauter- en afdaalwerk hebben gemaakt. Het er zijn tussen al die grillige en fascinerende rotsformaties met steeds weer andere vormen en warme kleuren was de hoofdmoot van wat onze gidsen ons wilden laten beleven. Daarbij hoorde vele weidse uitzichten over de bergen en dalen met zijn groene bossen en kleurige dorpjes. Het groen is in deze tijd van het jaar nog in heel veel verschillende tinten, samen met de volop aanwezige bloeiende fruitbomen een feest voor het oog. Volgens mij heeft iedereen het erg naar zijn of haar zin gehad. Ik heb in ieder geval erg genoten van deze reis en kon bij de afsluitende maaltijd bij Beugelen dan ook welgemeend, de reiscommissie bedanken voor hun vele inspanningen. Zo tegen 19.30 uur ging iedereen zijns of haars weegs. Eindelijk kon Klaas weer gaan hardlopen, daar had hij helemaal geen tijd voor gehad in deze vakantie.

Epiloog.
Als ik dit schrijf zijn we al een weekje thuis. Regelmatig kijk ik de foto's en denk ik terug aan deze week in een uniek stuk natuur, waar de mensen van het Nationaal Park Böhmische Schweiz terecht trots en zuinig op zijn. Wat is het goed, dat er overal mensen zijn die beseffen dat het nuttig, zelfs broodnodig is om de natuur te beschermen. Dat geldt in Tsjechië en ook in Staphorst e.o. Ik blijf van harte lid van de club.

Dita

WAARGENOMEN VOGELS IN TSJECHIË

Het aanbod vogels viel wat tegen.
Onderstaand een greep uit de waargenomen soorten:
koolmees, pimpelmees, zwarte mees, boomklever, spreeuw, huismus, blauwe reiger, bonte kraai, appelvink, ekster, witte kwikstaart, grote gele kwikstaart, waterspreeuw, huiszwaluw, fitis, tjiftjaf, merel, buizerd, bruine kiekendief, rode wouw, boerenzwaluw, geelgors, kramsvogel, vink en niet te vergeten de zeer zeldzame larixfluiter, alleen waargenomen door Wil en Arend.

BLOEMEN GEZIEN TIJDENS DE VAKANTIE NAAR BOHEEMS ZWITSERLAND/TSJECHIË

Stijve clematis
Witte klaverzuring
Bleeksporig bosviooltje
Bosbingelkruid
Goudveil
Gewone sleutelbloem
Boasanemoon
Wildemanskruid
Akkerereprijs
Holwortel (wit en roze)
Dotterbloem
Hemelsleutel (niet bloeiend)
Tweebloemig viooltje
Akkerviooltje
Wit hoefblad
Look-zonder-look
Slanke sleutelbloem
Bittere veldkers
Gele anemoon
Draadrereprijs
Knikkend nagelkruid
Vogelmelk
Turkse lelie? (niet bloeiend)
Dalkruid (niet bloeiend)

DAG VOGELS, DAG BLOEMEN…

Afgelopen maand mei ging ik regelmatig op de fiets van IJhorst naar de boswachterij om vogels te ringen. Elke keer als ik richting boswachterij ging kwamen de bermen steeds meer in bloei te staan. Het fluitekruid stond volop in bloei, ook de salomonszegel was dit jaar volop aanwezig. Het was echt een plezier om langs deze weg te fietsen. Maar wat schertst mijn verbazing. Op een kwade dag was de berm langs het fietspad aan beide kanten over een strook van een meter gemaaid. Weg fluitekruid, weg salomonszegels.
Ineens was het niet leuk meer om via dit fietspad naar de boswachterij te fietsen. Je vraagt je af waarom deze bermen zonodig gemaaid moesten worden. Het had niets met veiligheid te maken. De bermen van de naast het fietspad gelegen Van Wijngaardenstraat waren niet gemaaid. Dit is me dus nog steeds onduidelijk. Je zou toch denken dat langs deze weg, waar veel verkeer langs gaat, de bermen worden kort gehouden voor de veiligheid.
Nog geen week later was er een grote machine bezig om de rest van de bermen te klepelen. Dit omvatte een strook van ongeveer 3 meter tussen fietspad en Van Wijngaardenstraat. Nu gingen ook de overige Salomonszegels er aan. Ook bloeiende kamperfoelie, bloeiende braamstruiken, wilgenroosjes en een strook met manshoge Japanse Duizenknoop werden met de grond gelijk gemaakt. Wie weet hoeveel vogels in deze ruigtes hebben gebroed en nog jongen hadden. De gemeente Staphorst verdient hier beslist geen schoonheidsprijs mee. Ik heb ook een verzoek naar de werkgroep Ruimtelijke Ordening gedaan om dit – in mijn ogen - volstrekt zinloze maaibeleid, zo vroeg in het jaar, in het jaarlijks overleg tussen gemeente en onze vereniging mee te nemen.

Harry van Wijk

NESTKAST TIMMEREN

Het was een herrie van jewelste: het timmeren van nestkasjes door de kinderen van de hoogste klassen van Willem de Zwijger- en de CNS-school in Staphorst. Tweehonderd en twaalf kinderen timmerden enthousiast, onderleiding van een paar volwassenen van onze vereniging, vakkundig nestkasten –ook wel kunstholtes genoemd – in elkaar. In groepjes van gemiddeld vijftien personen werd driftig getimmerd, geschuurd en het resultaat met elkaar vergeleken. Het nestkastmateriaal was door de gemeente Staphorst ter beschikking gesteld in het kader van het Milieu Ontmoetings Programma (MOP). Enkele leden van de nestkastwerkgroep hebben de kastjes voorbereid in de vorm van voorgeboorde spijkergaatjes wat het in elkaar timmeren vergemakkelijkte.

Ontstaan van MOP
Het Milieu Ontmoetings programma (MOP) is ontwikkeld door de Belgische Koning Boudewijnstichting en wordt uitgevoerd door de gemeenten in Overijssel in samenwerking met Natuur en Milieu Overijssel. Natuur en Milieu Overijssel is het provinciaal samenwerkingsverband van particuliere natuur- en milieuorganisaties dat zich bezig houdt met herstel en beheer van natuur, milieu en landschap in Overijssel.

Succes MOP
MOP is sinds de start in 1993 in de Vlaamse gemeente Geel uitgegroeid tot een enorm succes in meer dan 100 gemeenten in Vlaanderen. Gezien dit succes wordt MOP nu ook uitgevoerd in Nederland. Steeds meer gemeenten in o.a. Limburg, Zeeland en Overijssel hebben het MOP al meer keren uitgevoerd.

Wat is MOP
Mop is een milieuproject voor de basisscholen dat leerlingen in de praktijk laat zien wat zorg voor natuur, milieu en landschap betekent. De bedoeling is dat de kinderen een kijkje nemen in de wereld van de volwassenen, vooral dat stukje waarin milieu een belangrijke rol speelt. Hiervoor benadert de contact ambtenaar van de gemeente Staphorst bedrijven en organisaties om te vragen of zij hun deuren willen openen en een programma willen bedenken, zodat de kinderen kunnen zien hoe zorg voor het milieu in de praktijk kan worden gebracht.

Bedrijven en / maatschappelijke organisatie
Enkele bedrijven en organisaties die door de gemeente Staphorst benadert zijn o.a.:

Boomkwekerij	Rundveebedrijf	Geitenhouderij
Recycling bedrijf	Imker (bijenhouders)	Biologische Fruitteler

Voor wie is MOP bestemd
MOP richt zich tot alle kinderen van de groepen 1 tot en met 8 van het basisonderwijs. Het Mopprogramma duurt twee weken. Het is de bedoeling dat de leerkracht met de groep één of meer keren een bedrijf bezoekt tijdens de Mopweken. De contact ambtenaar zorgt voor een overzicht met deelnemende bedrijven en hun programma.

Resultaat
Ieder kind mocht zijn of haar gemaakt nestkastje mee naar huis nemen. Hopelijk kunnen de kinderen volgend jaar genieten van één of ander opgroeiende mezenfamilie in door hen zelf gemaakte nestkast. Na de grote zomervakantie volgen nog een aantal deelnemende scholen in de gemeente Staphorst.

HB

UITLEEN BOEKEN

De vereniging heeft 175 boeken gekregen over allerlei natuur onderwerpen, wat leeft en groeid, de wereld van dieren en planten, e.a. In de komende scharrelaars zullen regelmatig enkele titels worden beschreven. Op de site van de vereniging komen alle titels te staan. Belangstellenden, studenten of scholieren die hierover willen schrijven kunnen deze boeken gratis lenen. Zelfs Duitse en Engelstalige boeken zijn aanwezig.

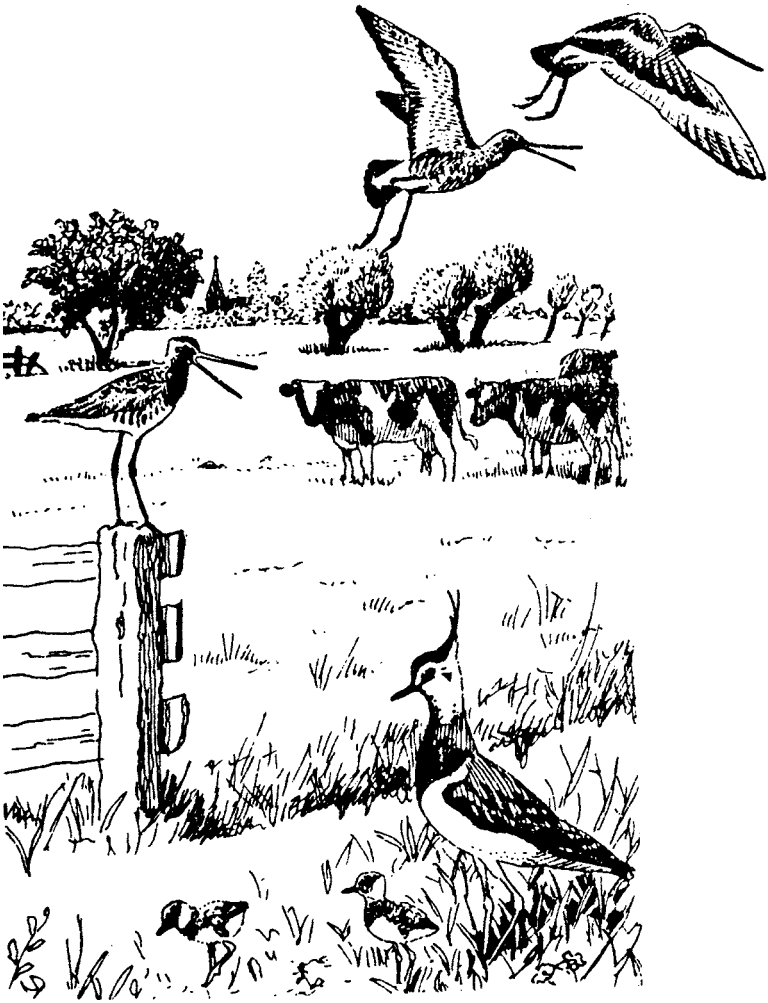

Dit blad is bestemd voor een ieder die belangstelling heeft voor de Natuur en het behoud daarvan.